

MEDBORGERNOTAT #3

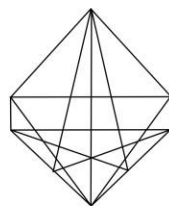
«Holdninger til boring i olje- og gassutvinning utenfor Lofoten
og Vesterålen i perioden 2014-2017.»

Annika Rødeseike

annika.rodeseike@student.uib.no

Universitetet i Bergen

August 2017

Digital Social Science
Core Facility

Boring i Lofoten og Vesterålen– tidsserie fra vår 2014 til vår 2017

Dette notatet gir en oversikt over meninger om olje- og gassutvinning utenfor Lofoten og Vesterålen i perioden 2014 til 2017. Det har vært to målepunkt i året, med unntak av i 2017. Notatet kartlegger preferanser for utvinning eller vern over tid, etter partivalg, samt kombinert med demografiske variabler som kjønn, alder og geografisk tilhørighet. Den generelle konklusjonen er at flere ønsker vern enn utvinning, og at den relative støtten til vern har vært økende over tid. Forskjellene mellom landsdelene er små.

Data

Grunnlaget for datapunktene er data fra Norsk medborgerpanel runde 2 til 8. Respondentene er en del av et panel og nye respondenter er rekruttert inn i runde 3 og runde 8. Dette betyr at det ikke er nye respondenter for hver runde.

Utvikling av holdninger til oljeboring i Lofoten og Vesterålen fra 2014 til 2017

Respondentene har for hver av de syv rundene blitt spurt hvordan de stiller seg til olje- og gassutvinning i Lofoten og Vesterålen. Spørsmålsteksten for alle rundene var:

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: Vi bør ikke tillate olje- og gassutvinning i området ved Lofoten og Vesterålen²

Svaralternativ:

1. Svært enig
- 2 Enig
3. Noe enig
4. Verken enig eller uenig
5. Noe uenig
6. Uenig
7. Svært uenig

I denne oversikten er de opprinnelige svaralternativene redusert til tre kategorier – «Bevare», «Nøytral» og «Utvinne». Alternativene «Svært enig», «Enig» og «noe enig» utgjør «Bevare», mens «Noe

uenig», «Uenig» og «svært uenig» utgjør «Utvinne». «Verken enig eller uenig» utgjør «nøytral», men er videre ikke inkludert i tabeller og figurer. Summen av tabeller og figurer vil derfor ikke utgjøre 100 %.

Dette notatet vil gi en prosentvis fremstilling av de nevnte kategoriene for det nevnte spørsmålet. I analysene som er gjort er det brukt vektning. Dette er for å kompensere for observert bias i data. Vektene er basert på demografiske variabler (alder, kjønn og geografi) og utdanningsnivå. Mer informasjon om dette kan en finne i dokumentasjonsrapportene til Norsk Medborgerpanel³.

Tabell 1 viser den prosentvise fordelingen av graden av enighet og uenighet knyttet til spørsmålet om olje- og gassutvinning i Lofoten /Vesterålen. Generelt er holdningene stabile, med unntak av runde 8, hvor forskjellen er statistisk signifikant fra målingen på høsten i runde 7.

	v2014	h2014	v2015	h2015	v2016	h2016	v2017
Bevare	50	48	50	48	49	48	58
Utvinne	32	32	32	33	30	32	27
N	1632	8292	6231	5388	4799	4359	3991

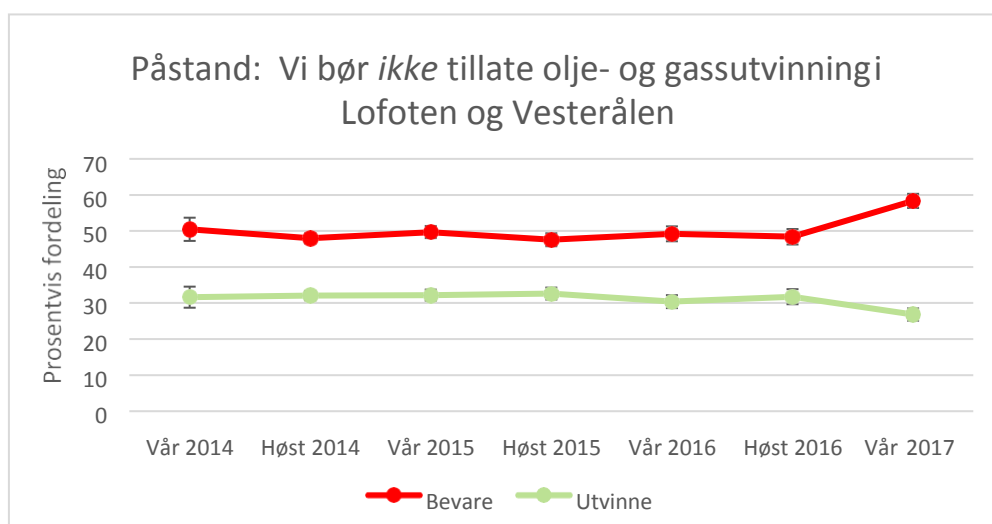
Tabell 1. Holdninger til oljeboring i Lofoten/Vesterålen. Norsk medborgerpanel runde 1-7.

Figur 1 viser utviklingen av holdningene til oljeboring i Lofoten og Vesterålen over de seks rundene. Trenden er at holdningene er relativt stabile frem til siste måling, våren 2017. Fremstillingen viser at enigheten om at en bør la olje og gass ligge i Lofoten og Vesterålen har gått opp våren 2017, mens aksepten for utvinning har gått ned. Denne forskjellen er statistisk signifikant.⁴

¹ I runde 5 ble spørsmålet stilt litt annerledes: Vi bør ikke tillate olje- og gassutvinning i Lofoten

² <http://www.uib.no/medborger/76892/data-og-dokumentasjon>

³ Det statistiske signifikante nivået er på 5%

Figur 1. Grafisk fremstilling av utviklingen av holdningene til oljeboring i Lofoten og Vesterålen.

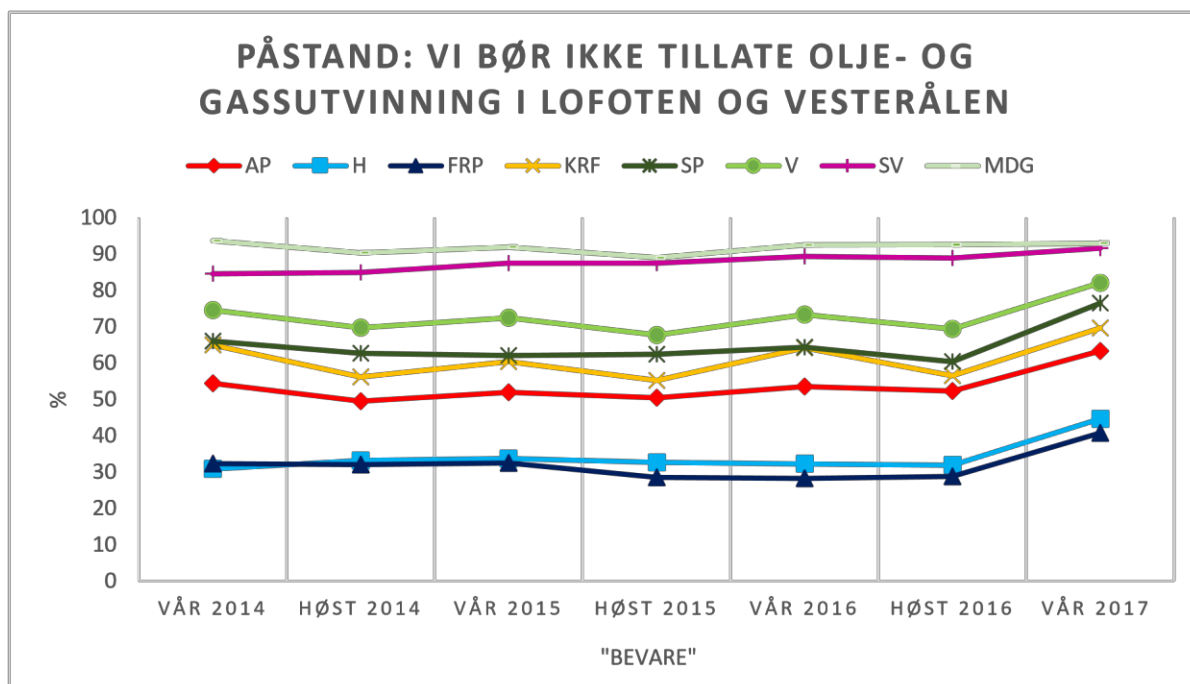
Norsk Medborgerpanel runde 2-8. Data er vektet.

Holdninger til olje- og gassutvinning i Lofoten/Vesterålen og stemmegivning ved valget i 2013

Tabell 2 viser en prosentvis fordeling av hvor stor prosentandel av velgerne av de ulike partiene (basert på valget i 2013) som er enig i at vi bør verne («bevare») Lofoten og Vesterålen mot olje- og gassutvinning. Figur 2 viser en grafisk fremstilling av utviklingen.

	v2014	h2014	v2015	h2015	v2016	h2016	v2017
AP	54	50	52	50	53	52	63
H	31	33	34	33	32	32	45
FRP	32	32	33	29	28	29	41
KRF	65	56	60	55	64	57	70
SP	66	63	62	62	64	60	76
V	75	70	72	68	73	69	82
SV	85	85	87	88	89	89	92
MDG	94	90	92	89	93	93	93

Tabell 2. Grafisk oversikt over holdninger til bevaring av Lofoten/Vesterålen fordelt på ulike parti. Norsk Medborgerpanel runde 2-8.

Figur 2. Fordeling av hvordan velgere i 2013 forholder seg til vern av Lofoten/Vesterålen. Norsk Medborgerpanel runde 2-8.

Som fremstillingen i figur 2 tilsier, er den generelle trenden at de som stemte MDG eller SV er de mest stabile i sine holdninger til spørsmålet om olje- og gassutvinning i Lofoten og Vesterålen, mens alle de andre velgerne viser en større eller mindre oppgang i sin støtte til vern av Lofoten/Vesterålen fra høsten 2016 til våren 2017. Den økte støtten til vern hos både AP, H, FrP, KrF, SP og V er statistisk signifikant.

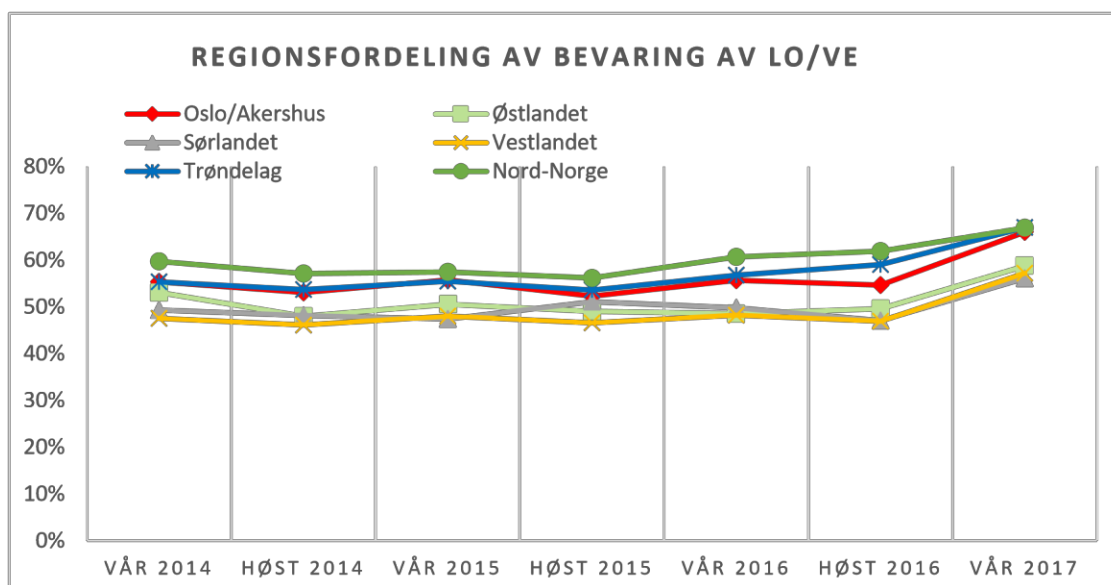
Regionsfordeling

Ved nærmere analyser av tidsserien med utsagnet «Vi bør ikke tillate olje- og gassutvinning i Lofoten og Vesterålen», viser en geografisk fordeling at de seks norske landsdelene forholder seg relativt likt til spørsmålet om vern av Lofoten/Vesterålen. Dette viser seg gjeldende både på tvers av regionene og på tvers av målepunktene. Regionen som viser høyest score på bevaring er Nord-Norge, og regionen med lavest score er Vestlandet. Differansen mellom disse to regionene er statistisk signifikant i alle

rundene. Det er derimot ikke regionen med nest-høyest og nest-lavest score: Trøndelag og Sørlandet (med unntak av i runde 7). Som nevnt er holdningene stabile, men fra høsten 2016 til åren 2017 ser man at både Oslo/Akershus, Østlandet, Sørlandet, og Vestlandet får en statistisk signifikant økning i støtte til vern, men ikke Trøndelag eller Nord-Norge.

	V 2014	H 2014	V 2015	H 2015	V 2016	H 2016	V 2017
Oslo/Akershus	55 %	53 %	56 %	52 %	56 %	55 %	66 %
Østlandet	53 %	48 %	51 %	49 %	49 %	50 %	59 %
Sørlandet	49 %	48 %	47 %	51 %	50 %	47 %	56 %
Vestlandet	48 %	46 %	48 %	47 %	48 %	47 %	57 %
Trøndelag	55 %	54 %	55 %	54 %	57 %	59 %	67 %
Nord-Norge	60 %	57 %	57 %	56 %	61 %	62 %	67 %

Tabell 3. Oversikt over holdninger til vern fordelt på regioner våren 2014 til vår 2017. Norsk Medborgerpanel runde 2-8. Data er vektet.

Figur 3. Grafisk fordeling av holdning til vern av Lofoten og Vesterålen i Norge, fordelt på regioner. Norsk Medborgerpanel runde 2-8. Data er vektet.

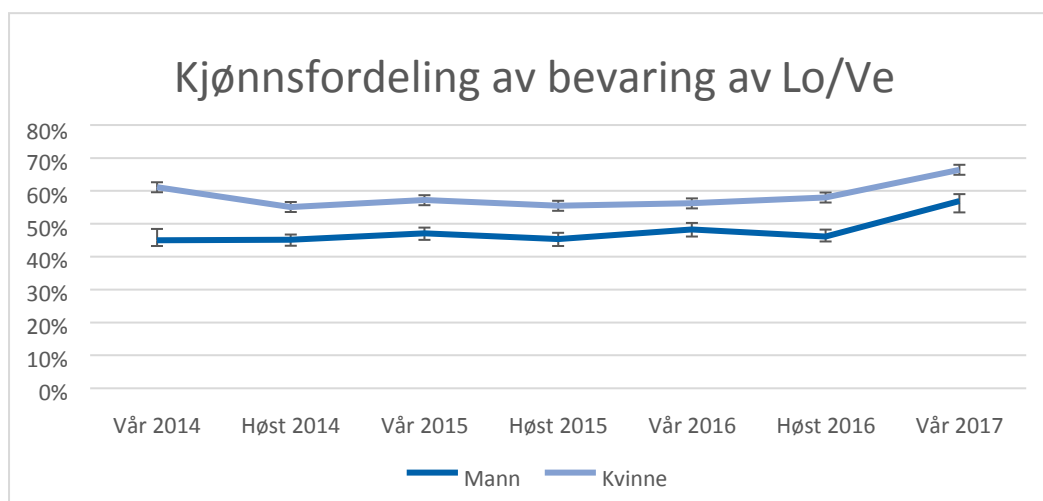
Alder- og kjønnsfordeling

Kjønn

Den prosentvise fordelingen av menn og kvinner som er for vern av Lofoten og Vesterålen er relativt jevn på tvers av de syv målepunktene, men andelen kvinner som ønsker vern er signifikant høyere enn andelen menn gjennom alle de fire årene.

	v2014	h2014	v2015	h2015	v2016	h2016	v2017
Mann	45 %	45 %	47 %	45 %	48 %	46 %	57 %
Kvinne	61 %	55 %	57 %	55 %	56 %	58 %	66 %

Tabell 4. Oversikt over holdninger til vern fordelt på kjønn våren 2014 til vår 2017. Norsk Medborgerpanel runde 2-8.

Figur 4. Fordeling av holdning til vern av Lofoten og Vesterålen i Norge, fordelt på kjønn. Norsk Medborgerpanel runde 2-8.

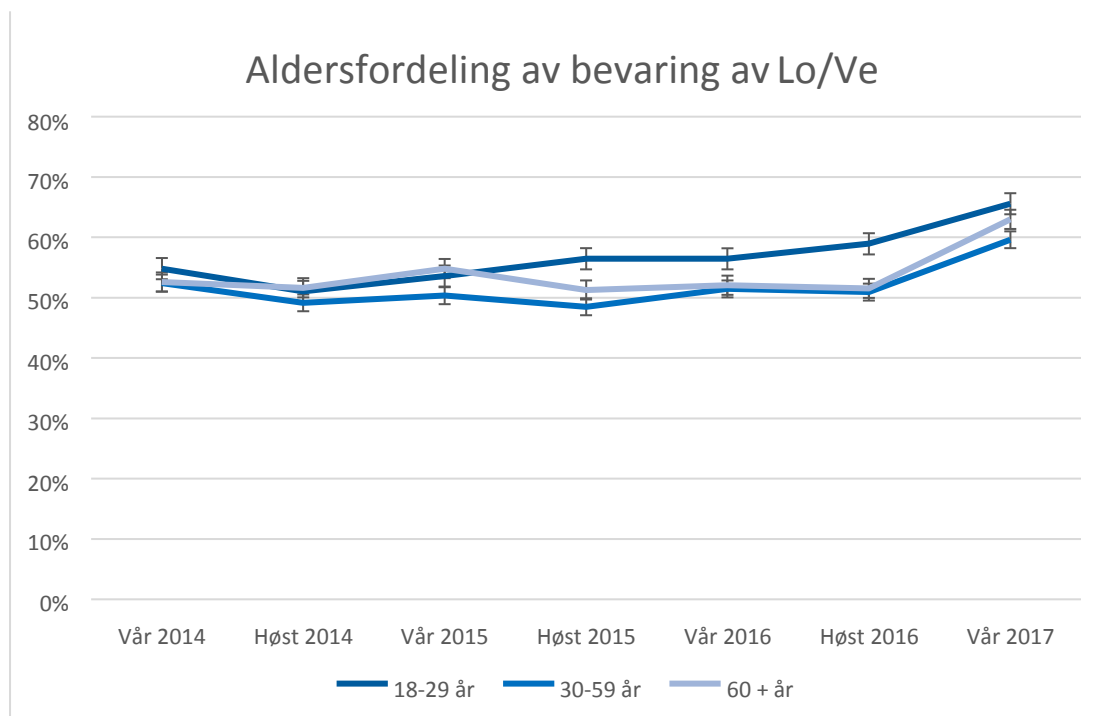
Alder

Den prosentvise fordelingen av de tre aldersgruppene 18-29 år, 30-59 år og 60+ år, viser at det jevnt over er svært liten forskjell på aldersgruppene, særlig i to første årene. Høsten 2015 og Høsten 2016 skiller aldersgruppen 18-29 år seg signifikant fra de andre med en høyere score på bevaring, men våren 2017 er denne forskjellen utjevnet.

	v2014	h2014	v2015	h2015	v2016	h2016	v2017
18-29 år	55 %	51 %	54 %	56 %	56 %	59 %	66 %

30-59 år	52 %	49 %	50 %	48 %	51 %	51 %	60 %
60 + år	53 %	52 %	55 %	51 %	52 %	52 %	63 %

Tabell 5. Oversikt over holdninger til vern fordelt på alder våren 2014 til vår 2017. Norsk Medborgerpanel runde 2-8.

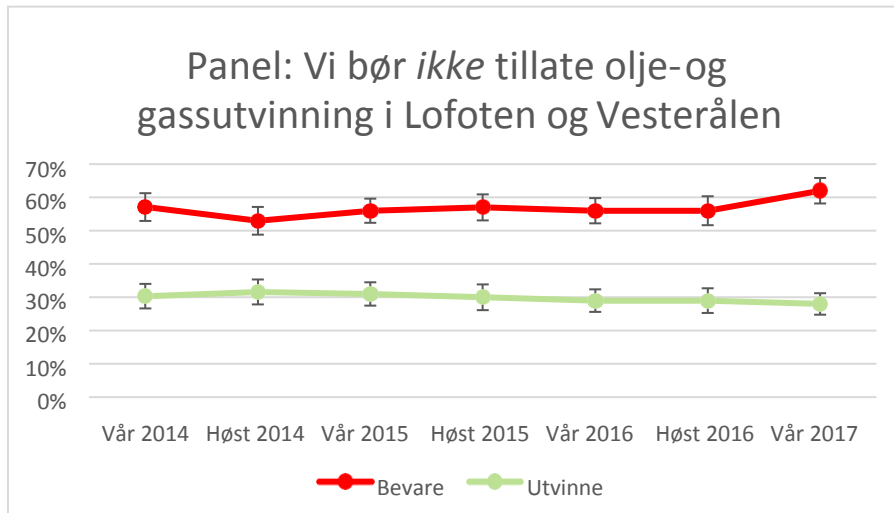
Figur 5. Grafisk oversikt over holdninger til vern fordelt på alder, vår 2014 til vår 2017. Norsk Medborgerpanel runde 2-8.

Appendiks

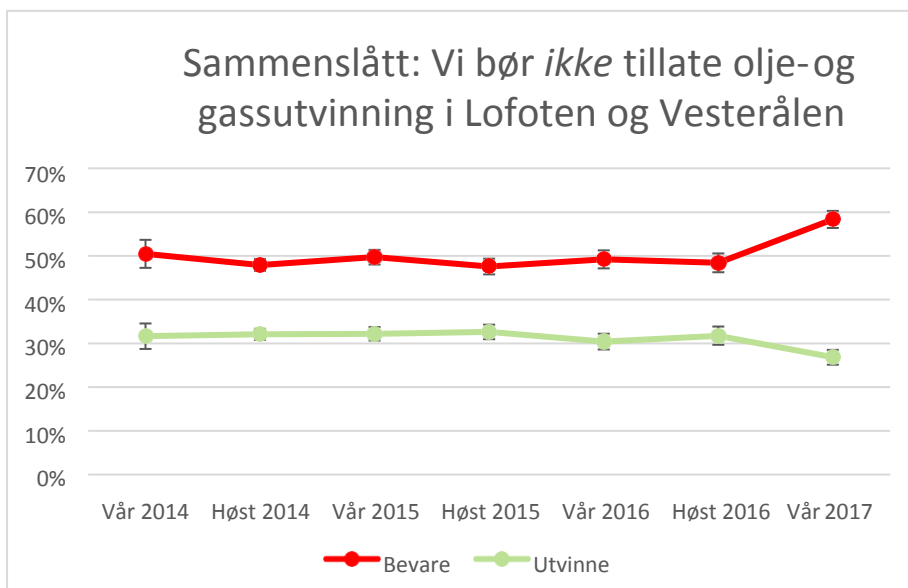
Er paneldeltakerne mer for bevaring av Lofoten og Vesterålen enn den øvrige befolkningen?

Vi definerer paneldeltakere som de respondentene som har svart på dette spørsmålet i alle rundene fra runde 2 til runde 8..

Figur 6. Utviklingen av holdning til olje- og gassutvinning i Lofoten/Vesterålen hos paneldeltakere.

Norsk Medborgerpanel runde 2-8. Data er vektet. Antall respondenter er 557.

Figur 7. Utviklingen av holdning til olje- og gassutvinning i Lofoten/Vesterålen hos nye respondenter og paneldeltakere. Norsk Medborgerpanel runde 2-8. Data er vektet. Antall respondenter er mellom 1632 og 8292.

Figur 1 viser prosentfordelingen av paneldeltakere (runde 2-8) som enten er for bevaring eller utvinning i spørsmålet om oljevirkosomhet i havområdet utenfor Lofoten og Vesterålen. Sammenlignet med det sammenslåtte utvalget, viser paneldeltakerne en høyere støtte for bevaring. Denne forskjellen er statistisk signifikant.

En annen trend som er synlig i disse figurene er oppgangen i holdningen om å verne mot olje- og gassutvinning (*Bevare*) i Lofoten/Vesterålen, hvilket finnes hos både hos paneldeltakerne og i det sammenslåtte utvalget. Denne oppgangen er forøvrig kun statistisk signifikant i det sammenslåtte utvalget, og ikke hos paneldeltakerne.

Andre spørsmål om olje- og gassutvinning i Lofoten og Vesterålen

I runde 8, våren 2017 ble det spurt følgende spørsmål:

Hvilket utsagn er nærmest ditt syn: Bør/bør ikke bores etter olje/gass utenfor Lofoten/Vesterålen

Svaralternativ:

- 1. Det bør bores etter olje og gass utenfor Lofoten og Vesterålen*
- 2. Det bør ikke bores etter olje og gass utenfor Lofoten og Vesterålen*

Dette spørsmålet ble stilt som et alternativ til tidsseriens spørsmål som lød: *Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: Vi bør ikke tillate olje- og gassutvinning i området ved Lofoten og Vesterålen, for å kunne si noe om hvorvidt spørsmålsstillingen påvirker folks holdninger til denne problemstillingen.*

Som både tabell 3 og figur 5 viser, er dette resultater i samsvar med tidsserien gjort tidligere. Selv om det prosentvis er flere (38%) som svarer at de synes at det skal bores etter olje når de får to alternativer, satt opp imot en 7-punktsskala (27%), er dette ikke nok til å si at det kan tilskrives spørsmålsstilling. Først og fremst tvinger dette nye spørsmålet respondentene til å velge mellom utvinning og vern, mens 7-punktsskalaen tillot en nøytral kategori i midten.

	Bevare (bør ikke bore)	Utvinne (bør bore)	Ikke svart
Vår 2017	62 %	38 %	0,2 %
N	393	236	17

Tabell 6. Prosentvis fordeling av holdninger til boring våren 2014. Norsk Medborgerpanel runde 8.

Data er vektet.

Konsekvensutredning

I runde 2, våren 2014 ble et annet utvalg av respondentene spurt følgende spørsmål:

Som du kanskje vet, bestemte Solberg-regjeringen etter valget at den ikke vil konsekvensutrede oljevirkosomhet utenfor Lofoten og Vesterålen de neste fire årene. Slik du ser det, var dette en god eller dårlig beslutning?

Svaralternativ:

1. Svært god
2. God
3. Noe god
4. Verken god eller dårlig
5. Noe dårlig
6. Dårlig
7. Svært dårlig

I denne oversikten er de opprinnelige svaralternativene redusert til tre kategorier – «Ikke konsekvensutrede», «nøytral» og «Konsekvensutrede». Alternativene «Svært god, «God» og «Noe god» utgjør «Ikke konsekvensutrede», mens «Noe dårlig», «Dårlig» og «Svært dårlig» utgjør «Konsekvensutrede». «Verken god eller dårlig» utgjør «nøytral», men er ikke inkludert i tabeller og figurer. Summen av tabeller og figurer vil derfor ikke utgjøre 100 %.

	Ikke konsekvensutrede	Konsekvensutrede
Vår 2014	57 %	27 %

Tabell 7. Oversikt over holdninger til konsekvensutredning våren 2014. Norsk Medborgerpanel runde 8. Data er vektet.

Disse resultatene viser, i tråd med de overnevnte, at fordelingen mellom «vern» og «utvinning» er relativt stabil, her målt gjennom «konsekvensutredning» og «ikke konsekvensutredning».